

використовуються для цих цілей; надають земельні ділянки лісового фонду в постійне користування або вилучають їх у порядку, визначеному Земельним та Лісовим кодексами. Надання земельних ділянок лісового фонду в тимчасове користування провадиться без їх вилучення у постійних користувачів [5, с. 52].

Отже, основним заходом охорони лісів є створення міцної правової бази їхнього раціонального використання і охорони, а саме: розробка і прийняття необхідних лісоохоронних законодавчих актів, а також їх своєчасне поновлення в залежності від потреб життя.

Література

1. Природноресурсове право України: навч. посіб. / За ред. І. І. Каракаша. – К.: Істина, 2005. – 229 с.
2. Конституція України: чинне законодавство станом на 15 травня 2014 р.: (Відповідає офіц. текстові) – К.: Алерта, 2014. – 88 с.
3. Про заходи щодо посилення державного контролю у сфері охорони, захисту, використання та відтворення лісів: Указ Президента України від 5 січня 2004 р. № 1/2004 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1/2004>
4. Степаненко М. А. Напрямки структурної перебудови розвитку лісоресурсного комплексу України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.06 / М. А. Степаненко – К.: Б.в., 2008. – 15 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.br.com.ua/referats/dysertac>
5. Екологічне право України: навчальний посібник / За ред. О. С. Баб'яка, П. Д. Біленчука, Ю. О. Чирви. – К.: Атіка, 2001. – 158 с.

УДК 34:504(312)(477)(043.2)

Ткачик І. М., Німець В. І., студенти,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Хом'яченко С. І., к.ю.н, доцент

ПРОБЛЕМИ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

У сучасній літературі під терміном «природокористування» розуміють вплив людства на географічну оболонку Землі.

Природокористування – це насамперед використання природних ресурсів, яке складається з сукупності всіх форм експлуатації природно-ресурсного потенціалу і засобів його збереження. Воно включає в себе: видобування та переробку природних ресурсів, їх відновлення або відтворення; використання і охорону природних умов життєвого середовища, відновлення та раціональні зміни екологічного балансу природних систем, що виконують функції збереження природно-

ресурсного потенціалу розвитку суспільства [1, с. 49].

Стаття 66 Конституції України наголошує, що кожен зобов'язаний не заподіювати шкоду природі. Тому для забезпечення належного природокористування постає необхідність фундаментального закріплення у правосвідомості суспільства природоохоронного виховання [2, с. 21]. Проблемам раціонального природокористування присвятили праці О. Бугай, А. Васильєв, О. Веклич, Б. Данилишин, Н. Лук'янчиков, Ю. Шемшученко, М. Краснова, А. Мірошниченко, Т. Ковальчук, І. Середа, Н. Титова та ін.

Увага вчених зосереджується переважно на обґрунтуванні необхідності використання ресурсозберігаючих технологій у промисловому виробництві та сільському господарстві, але, на жаль, не береться до уваги найголовніший чинник – людина. Це зрозуміло, адже стан природокористування змінюється з розвитком суспільних змін і перебуває в тісному взаємозв'язку з рівнем науки та техніки. В умовах науково-технічного прогресу взаємодія між природою та суспільством значно ускладнилася у зв'язку зі зростанням потреб суспільства у природних ресурсах, інтенсивністю і характером впливу людини на природне середовище. Це і призвело до ускладнення екологічної ситуації як і в окремих регіонах, так і у цілому світі [3].

Нинішню екологічну ситуацію в Україні можна охарактеризувати як кризову, що формувалася протягом тривалого періоду через нехтування об'єктивними законами розвитку і відтворення природно-ресурсного комплексу України. Відбувалися структурні деформації народного господарства, за яких перевага надавалася розвитку в Україні сировинно-видобувних, найбільше екологічно-небезпечних галузей промисловості [4, с. 512].

Особливо актуальними вони є сьогодні, оскільки раціональне природокористування і збереження довкілля - ті важливі чинники, які в умовах вичерпання ресурсів і погіршення екологічного стану навколишнього середовища можуть сприяти запобіганню подальшої деградації середовища проживання людини, динамічно розвивати економіку, задовольняти соціальні потреби і врешті-решт поступово просуватися на шляху реалізації моделі сталого розвитку. Проте все це вимагає удосконалення системи управління природокористуванням, яка формувалася десятиріччями, в першу чергу, в частині інтеграції окремих складових управління компонентами природного середовища й економічно важливими ресурсами [3]. Саме тому вкрай необхідна принципово нова парадигма цього управління, яка б відповідала тенденціям світових процесів (глобалізації, регіоналізації, інтеграції тощо), а також стратегії соціально-економічного розвитку держави. Україна належить до держав, які мають великі обсяги і високу інтенсивність освоєння природних багатств. Значна концентрація

виробництва і висока щільність населення негативно впливають на стан довкілля, формуючи напружену екологічну ситуацію [5].

Нинішню екологічну ситуацію в Україні можна охарактеризувати як кризову, що формувалася протягом тривалого періоду через нехтування об'єктивними законами розвитку і відтворення природно-ресурсного комплексу України. Відбувалися структурні деформації народного господарства, за яких перевага надавалася розвитку в Україні сировинно-видобувних, найбільше екологічно-небезпечних галузей промисловості [4, с. 512].

Отже, для забезпечення належного розвитку природокористування в Україні необхідно вдосконалити функцію контролю та управління з боку держави, щоб запобігти вичерпання ресурсів і погіршення екологічного стану навколишнього середовища, які без втручання можуть сприяти подальшій деградації середовища проживання людини. Необхідно реалізувати механізм заінтересованості природокористувачів у збереженні та поліпшенні навколишнього середовища, використанні й відтворенні його потенціалу, адже основним чинником впливу на нього є суспільство.

Література

1. Гончаренко Г. Є. Словник-довідник сучасних екологічних та природоохоронних термінів / Укл. Гончаренко Г. Є., Совгіра С. В. – К.: Наук. світ, 2010. – 106 с.

2. Конституція України: чинне законодав. зі змін. та доп.: (офіц. текст). – К.: ПАЛИВОДА А.В., 2015. – 64 с.

3. Негрич Л. В. Проблеми природокористування / Л. В. Негрич [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://intkonf.org/negrichlv-problemi-prirodokoristuvannya/>

4. Хвесик М. А. Інституціональна модель природокористування: пострадянський формат: монографія / М. А. Хвесик. – К.: Кондор, 2007. – 798 с.

5. Андрієць Т. В. Сучасні проблеми природокористування в Україні / Т. В. Андрієць, Т. В. Короленко [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://intkonf.org/pinko-vs-andriets-t-v-korolenko-t-v-suchasni-problemi-prirodokoristuvannya-v-ukrayini/>

УДК 349.415(043.2)

Тутутченко Н. М., студентка,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Корнєєв Ю. В., к.ю.н., доцент

ОБОВ'ЯЗКИ ГРОМАДЯН У СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ

Екологічні права та обов'язки громадян України – система юридично закріплених за громадянами повноважень і зобов'язань в екологічній